

Erdélyben jártunk

A Határtalanul! program keretében iskolánk 34 tanulója és négy tanára áprilisban Erdélybe utazott. Most következzen egy rövid élménybeszámoló az ott töltött napokról, programokról.

Az utazás előtt több **előkészítő óránk** is volt: Rozika néni és Csaba bácsi ismertették velünk a hat nap programjait, Fülöp Erika néni pedig Erdély történetéről tartott előadást. Az útvonalról és a programokról a szüleink előbb szóban, majd írásban is részletes tájékoztatást kaptak.

Mindenki nagyon várta már az **indulás napját**. Április 14-én – a korai időpont ellenére - izgatottan gyülekeztünk az iskola parkolójában. Miután bepakoltuk a csomagjainkat, és elbúcsúztunk a szüleinktől, Csácsba indultunk, hogy az Izsák-iskola tanulói is csatlakozhassanak a csapathoz.

Az első nap nagy része utazással telt, hiszen hosszában szeltük át kis hazánkat. Útközben többször is megálltunk rövid pihenőkre: Szolnokon új buszsofőr csatlakozott hozzánk, aki a hat napot velünk is töltötte. Magyar idő szerint 12, ottani idő szerint 13 órakor léptük át Ártándnál a határt. Az időeltolódás okozott egy kis bonyodalmat, hiszen a telefonok nem egyszerre álltak át. Romániában az első megállónk a **Királyhágón**, Erdély kapujában volt. Csodálatos kilátás tárult elénk. El is készítettük az első csoportképet. A következő állomás **Bánffyhunyadi** volt, ahol Jakab Mihály Gyula lelkipásztor mutatta be a kibővült társaságnak a kazettás mennyezetű református templomot. Mivel Zalaegerszegről egyszerre több iskola tanulói is erdélyi kiránduláson vettek részt, Bánffyhunyadi két csoporttal is találkoztunk. Utunk **Korondra** vezetett, ahol elfoglaltuk a szállásunkat a Zöld Tündér Panzióban. Vendéglátóink finom vacsorával vártak bennünket: húsleves, sült csirkecomb krumplipürével és savanyúsággal volt a menü. Ezen a napon közel 900 km-t tettünk meg.

A második napon fél hétkor volt ébresztő. A bőséges reggeli után **Székelyudvarhelyen** folytatódott a programunk, ahol az Emlékezet parkjában 13 híres ember szobrát tekintettük meg. Csak néhány név a teljesség igénye nélkül: Csaba királyfi a székelyek legendás vezére, Szent László magyar és horvát király, Bethlen Gábor erdélyi fejedelem, Bem József honvéd altábornagy, „a székelyek Bem apója”, II. Rákóczi Ferenc erdélyi fejedelem, a Rákóczi-szabadságharc vezetője, Hunyadi János, a törökverő, Mátyás király édesapja.

A következő állomás **Kőrispatakon volt**, ahol már várt bennünket Szőcs Lajos, a Szalmakalap Múzeum alapítója. Sok érdekesség mellett megismerkedtünk a szalmakalap készítésének fortélyjaival, s közben az alapanyagról, a szalmáról is sokat megtudtunk. A kiállítás megtekintése mellett a vállalkozó kedvűek szalmaangyalt is készíthettek ajándékba. Ez a program nagyon érdekes volt, vidáman telt az idő. A következő megállóról ez nem mondható el. **Bözödújfalun**, az erdélyi siratófal szomorú emberi sorsokról mesél. Szőcs Lajos, aki nem sokkal korábban még széles jókedvvel és sok-sok humorral mesélt nekünk, most komolyan és szomorúan elevenítette föl a falu történetét. Olyan emberek személyes tragédiáját őrzik a park kopjafái, akiket erőszakkal kényszerítettek az otthonuk elhagyására. A falu a romániai falurombolás emlékévé vált, 1988-ban elárasztották egy új víztározó építésekor.

Az egykori falu emlékét **márványtábla** őrzi, amelyen a lakosok nevei és a faluban gyakorolt vallások szimbólumai láthatók. A **Sükösd Árpád** által 1995-ben emelt emlékművön a következő szöveg áll: *“A tó fenekén Bözödújfalun nyugszik, 180 házában volt lakói szétszórva a nagyvilágban ma is siratják. A diktatúra gonosz végrehajtói lerombolták, és elárasztották, ezzel egy egyedülálló történelmi-vallási közösséget szüntettek meg, melyben különböző nemzetiségű és felekezetű családok éltek együtt évszázadokon át, egymást tisztelve, és szeretve, példás békességben. Immár a katolikus, unitárius, görög katolikus és a székely szombatosok fohászaik örökre elnémultak. Legyen e hely a vallásbéke helye és szimbóluma.”*

A szállásra visszatérve ismét finom vacsora várta a csapatot. A nap azonban még nem fejeződött be: a többi magyar csoporttal együtt egy nagyon hangulatos **folklóresten** vettünk részt a korondi művelődési házban. Először székely népdalokat hallhattunk egy tehetséges fiatal lány előadásában, majd az ifjúsági fúvósok ismert dallamokat szólaltattak meg. Műsoruk nagy sikert aratott. Az estét táncbál és közös éneklés zárta. Először a Himnusz, majd a Nélküled című dalt énekeltük el székely vendéglátóinkkal együtt.

A harmadik nap a szokásos módon indult. A bőséges reggeli után korondi kézműveseket és termelőket látogattunk meg. Első utunk egy **sófeldolgozó üzembe** vezetett. Az üzem tulajdonosa elmesélte és meg is mutatta, hogyan készül a hatalmas sótömbökből konyhasó, fürdősó, sószappan és sok egyéb. A látogatás végén mindenki kapott egy kg parajdi sót ajándékba.

Parajd község Romániában, Hargita megyében. A **Sóvidék** földrajzi tájegység központi települése. Itt található a **Kárpát-medence** és egyben Európa egyik

legnagyobb sötömbje, melynek belsejében bányászati tevékenység zajlott 2025 tavaszáig.

A következő programunk egy **taplász műhelyben** volt. Mivel oda gyalog mentünk, útközben sok szép székelykaput is láthattunk. A műhely vezetője a világ egyik legritkább mesterségével, a taplógomba feldolgozásával ismertetett meg bennünket. Ahol nagy erdőségek vannak, ott van tapló is. A munka ezeknek a begyűjtésével kezdődik, csak utána jöhet a feldolgozása. Azt is láthattuk, hogy a gomba belső, sűrű szövete hogyan válik formálható anyaggá. Ebben a műhelyben – az egykori hagyományt folytatva - a mai napig több dolgot is készítenek taplóból: sapkát, kalapot, kisebb-nagyobb táskákat, mellényeket, kesztyűket, asztalterítőket, dísz tárgyakat.

Ebédre egy **helyi termelő** különböző ízesítésű sajtjait; áfonyából, csipkebogyóból készült lekvárjait; kemencében sült krumplis kenyerét, illetve gyógynövényekből készült teáját kóstolhattuk meg. Minden nagyon finom volt, csak morzsák maradtak a csoport után.

Ebéd után szabadidőt kaptunk, mindenki kedvére nézelődhetett és vásárolhatott a köröndi vásárban.

A programunk **Kalondatetőn** folytatódott, ahol egy rövid betekintést kaptunk a faszénégetők munkájába. A napot **Farkaslakán** zártuk, ahol a vállalkozó kedvűek kürtőskalácsot süthettek maguknak az ízlésüknek megfelelő ízesítéssel. A lusták sem maradtak hoppon, jutott nekik is kalács.

Farkaslaka híres szülöttének, Tamási Áron írónak a szülőházába is ellátogattunk. Megtudtuk többek között, hogy egy sérülésnek köszönhetően lett író. Tizenhárom esztendősen a bal tenyere súlyosan megsebesült, így mint mezei munkára alkalmatlan gyerek kezdhette meg iskoláit.

Budapesten hunyt el, de testét, kívánságára, Farkaslakán, a templom mögötti két cserefa között helyezték örök nyugalomra. A nap zárásaként mi is elhelyeztük koszorúnkat a Kossuth-díjas író sírján.

A negyedik napon Csíkszentsimon felé vettük az utunkat, ahol a Csíki Chips és Sörgyárban a pityókafeldolgozásba kaptunk betekintést. Az üzemlátogatás után mindenki nagyon örült az ajándékba kapott chipsnek. A tanáraink erre a programra nem tartottak velünk, ők ugyanis a híres csíki sör készítésével ismerkedtek, s kóstolót is kaptak. Néhányan cseréltünk volna velük!

A program Csíksomlyón folytatódott, ahol Erdély legfontosabb zarándokhelyét, a híres Mária - kegytemplomot kerestük fel. A templom ékessége és kincse a csodatevő Szűzanya szobor, amelyet a templom főoltárán helyeztek el. A kegyiszobor 253 centiméter magas, maga Szűz Mária alakja 191 centiméter, tehát az életnagyságnál nagyobb. Alsó része a nyers fáig lekopott, mivel régi szokás, hogy a zarándokok Isten anyjához könyörögve megsimogatják a szobor lábát, ruhájukat, kegytárgyaikat hozzáérintik.

A nap zárásaként **Gyimesbükkre**, a történelmi Magyarország legkeletibb pontjára utaztunk. Itt található az Osztrák–Magyar Monarchia egykori határának a határkövei, valamint a Monarchia egykori legkeletibb vasúti őrháza. A 30-as számot viselő vasúti őrház az egyik szimbóluma az Ezeréves határnak.

Az ötödik nap túrázással telt. Az első program a **Békás-szoros**, Európa egyik természeti ritkasága volt, mely 250 – 300 méter magas, szinte függőleges sziklafalaival az egyik legszebb látogatható szurdokvölgy. Egy darabon gyalogoltunk a fölénk magasodó sziklák között. Mellettünk a Békás-patak rohant, vagy vízesésekből zuhogott a víz alá. Az elől haladóknak riadalmat keltett, amikor kisebb kövek zuhantak le a magasból. Az árusok szerint a gerincen ugráló zergék okozták a galibát.

Visszafelé már busszal mentünk a szerpentes úton. A buszsofőrünknek sem volt könnyű dolga, de nagyon ügyesen manőverezett a hatalmas sziklák között.

Már az iskolában megismerkedtünk a **Gyilkos-tó** legendájával, s most élőben is láthattuk a tavat. A tó keletkezésére a legelfogadottabb magyarázat az, hogy 1837-ben a nagy esőzések következtében a Gyilkos-hegy egy része leszakadt, és belecsúszott a völgybe. Az agyagos törmelék eltorlaszolta a patak útját, és az így keletkezett természetes gát mögött felgyülemelő víz elárasztotta a völgyet és az erdőt, amiről napjainkban csak a tóból kísértetiesen kiálló fatörzsek csomkjai tanúskodnak.

A nap zárásaként **Szovátára** mentünk, ahol egy kellemes sétát tettünk a Medve-tó körül. A tó az elnevezését a madártávlatból kiterített medvére hasonlító alakjáról kapta. A Medve-tó **a világ legnagyobb heliotermikus tava**, egy olyan állóvíz, melybe nem ömlik termásvízű forrás, magas vízhőmérsékletét egyszerűen **a Nap melege okozza**. A tó **alján sósabb a víz**, mint a felszínen, és míg a Nap felmelegíti ezt a sós alsó réteget, addig **a víz felső rétege bent tartja a hőt**.

Fáradtan, de élményekkel gazdagon mentünk vissza a szállásra, ahol elfogyasztottuk az utolsó vacsoránkat. Majd következett a csomagolás, hiszen másnap indultunk haza.

A hatodik napunk nagy része ismét utazással telt. Reggel, a szokott időben elfogyasztottuk a reggelit, elbúcsúztunk a háziaktól, bepakoltuk a csomagokat a buszba, s elindultunk haza. Útközben egy medvét is láttunk a távolban. Erdély kapujában, a Királyhágón álltunk meg ismét. Itt sikerült találkozunk a többi iskola tanulóival is. Még egy utolsó pillantást vetettünk a gyönyörű tájra, aztán búcsút vettünk Erdélytől. A határátlépés már rutinosan ment, senki nem nyafogott a telefonja miatt. Berettyóújfalun elköszöntünk Timitől, az idegenvezetőnkől, Cegléden pedig Gergőtől, a szuper sofőrünktől. Gergővel sok kép készült búcsúzól, sikerült belopnia magát a szívünkbe. Zalaegerszegre már egy másik buszsofőrrel érkeztünk. Sajnos az idő nem volt kegyes hozzánk, akkor zuhogott a legjobban, amikor a buszunk megállt az iskolánál. Kissé eláztunk, míg megtaláltuk a csomagjainkat. A rengeteg élmény azonban mindent feledtetett velünk.